

* V edinstvi je moč!

Politiške vesti.

V Trstu, dne 14. decembra 1895.

Državni zbor. Poslanska zbornica je večerj doživela glavno razpravo o proračunu. Levičar grof Wurmbbrand je naglašal, da v Avstriji prebivalstvo rado vidi uradnike na seboj, da so torej priljubljena neparlamentaristična ministerstva. Občno pozornost je vzbujal se svojim zanimivim govorom generalni govornik contra, Mladoček dr. Kaizl. Zahteval je, naj vlada takoj odpove carinsko in trgovinsko pogodbo z Ogersko; izvedo naj na Ogerskem, da se vse prebivalstvo Avstrije čuti oškodovano po obstoječi pogodbi. Razložilvi bistvo državnega prava označil je pogoje za spravo med Nemci in Čehi. Levičar Beer, generalni govornik za, je menil, da vprašanje volilne preosnove je možno rešiti le tako, da se zasnuje peta kurija volilcev. Vez med obema državnima polovicama se mora utrditi še bolj. (Dobro, ali ne vedno le na stroške in na očevidno gospodarsko in politično škodo jedne in iste polovice. Op. ur.) Rešenje češkega vprašanja je neizogibno potrebno, toda pogoj, ki so jih stavili češki govorniki, ni možno vsprejeti. Po celi vrsti stvarnih popravkov sklenila je zbornica, da je preiti v podrobno razpravo.

K poročilu o večerajnji seji bilo bi še pridodati, da je posl. Bugstaller — to je že stara navada tega gospoda, koji ne bi se odpovedal niti za jeden milijon — oporekal trditvam posl. Nabergoja o odnosajih, v kojih živimo tržaški Slovenci. Vse kaže, — ne res, g. Bugstaller? — da tudi v bodoče ostanemo prijatelji — kakoršni smo bili do sedaj.

O izjavi grofa Badenija, kolikor je bila ista obrnena na adresu južnih Slovanov, piše „Hrvatsko pravo“: „Mi ne vprašamo grofa Badenija, kakova je njegova vera v takozvane utopistiške težnje, kakor se je izrazil on, ampak pričakujemo, kako hoče izvršiti program svojemu delovanju glede na aktualne (resnične, sedanje) narodno-kulturne potrebe Hrvatov in Slovencev. Aktualne so take potrebe v Gorici, v Trstu in v Istri, da si bolj aktualnih niti ne moremo misliti; v prvi vrsti so osnovne in srednje šole. Potem je na vrsti Dalmacija, o koji je rekel člen Badenijevega ministerstva, da se z letom 1897 zasnuje v Zadru hrvatski gimnazij. Da vidimo, kaj stori glede uradnega jezika in drugih aktualnih potreb, ako bode temu ministerstvu usojeno dolgo življenje. Grofu Badeniju naj bode na umu, kar je rekel večerj sicer miroljubni Nabergoj o tem „kako je slovensko prebivalstvo Trsta in okolice izpostavljeno nezakonitostim v narodnem, duševnem in materialnem pogledu. Slovenski jezik se zapostavlja pri civilnih in kazenskih sodiščih. V Primorju ni niti jedne hrvatske in slovenske srednje šole. Na poštah in finančnih uradih so samo italijanski napisi. Da vidimo, kaj se zgodi.“

Tudi po tej izjavi v „Hrvatskem Pravu“ uveri se lahko grof Baden, da mi Slovenci in Hrvati se ne bavimo za sedaj z nikakimi Bog ve kam posezajočimi načrti. In ker v izjavi Badenijevi na adresu nas Jugoslovanov igrata že toli imenitno ulogo pojma o dosegljivih in izvedljivih ter o utopistiških in izzivalnih zahtevah, prosili bi že njegovo ekselencijo natančnejšega označenja, katere naših zahtev bi utegnile spadati pod ostri nož obsodbe kot „utopistiške in izzivalne“. Ali morda prošnja naša, da se nam v mestu zasnuje jedna — ljudska šola?! Ali prošnja, da se nam Slovincem in Hrvatom na

Primorskem dá vsaj po jedna srednja šola?! Ali zahteva, naj se slovenski obtoženec postavlja pred slovenskega poročnika?! Ali morda zahteva, da oni, ki sodi, mora razumeti onega, kojega sodi?! Ali morda zahteva, opirajoča se na staro resnico, da uradnik je zavoljo ljudstva tu in ne ljudstvo zaradi uradnika, zahteva namreč, da sleherni uradnik mora biti več jeziku prebivalstva, s kojim občuje?! Ali morda zahteva, da morajo oblasti kazati istotoliko dobrohotnosti do nas, kakor do drugih?! In tako bi lahko povpraševali dalje in dalje.

Kdor bi hotel reči, da je le jedna sama teh zahtev „utopistiška“ ali neizvedljiva, ta bi trdil, da Avstrija ne more nikdar postati pravna in moderna država. Sedanja vlada pa hoče menda vendar, da Avstrija bōdi pravna, moderna država, a značaj take države se najbolj kaže v strogi in brezpogojni enakopravnosti vseh nje državljanov. Kar hočemo mi se svojimi zahtevami, to isto je predvčerajšnjem izrecno naglašal finančni minister Bilinski, izrekši nado, da se narodi polagoma privadijo narodnostni politiki vlade, sloveči na enakopravnosti.

Ker pa si ne moremo misliti, da bi se toli bister in razumen mož, kakor je poznano ekselence Bilinski, hotel baviti z utopijami, smemo torej reči, da tudi naše zahteve, popolnoma soglasujoče z njegovimi nazori o temeljnem načelu prave avstrijske politike, niso prav čisto nič „utopistiške“ ali neizvedljive, ampak tako aktualne, da bolj ne morejo biti: v popolnem soglasju so se sedanji resničnimi potrebami slovenskega prebivalstva na Primorskem.

Tako sodeči misliti bi morali, da smo si prav blizu mi in sedanja vlada in kar vihrajoča zastava bi morali preiti mi v vlađni tabor. Stvar dobí seveda povsem drugo lice, ako pojde vlada poizvedovat k našim nasprotnikom, koje naših zahtev so izvedljive in potrebne in koje so neizvedljive in izzivalne?! Potem seveda ostanemo tudi v očeh te vlade, kar smo bili do sedaj: „nemirni“, „skrajni“, „razdirajoči“ živeli!

Naše bodoče razmerje do vlade je torej zavisto od vprašanja: na koje stališče se hoče postaviti vlada pri presojanju naših zahtev?! Ali na stališče objektivnosti in do vseh jednake dobrohotnosti, ali pa na stališče — naših nasprotnikov?!!

O imenovanju deželne glavarja za Istro piše „Naša Sloga“: „Kot gotovo moremo javiti, da je za mesto deželne glavarja določen vitez Mate Campitelli, ta stari naš znanec in posebni (!) prijatelj našega naroda v Istri. Hudobni jeziki šepetajo, da s tem imenovanjem je v zvezi dalje mučenje g. viteza v našem mestu tržaškem ter njega pogosti obiski pri visokih osebah v našem mestu.“

Istotako gotovo je, da bode tudi namestnik glavarjev imenovan iz sredine italijanske večine, da bode tako povsem zadovoljeno skromnim željam Italijanov istrskih. Tudi s tem činom pokažejo vladajoči krogi v Trstu in na Dunaju — svojo posebno naklonjenost do Hrvatov in Slovencev u Istri.

Deputacija Malorusov, obstoječa iz 150 členov, došla je večerj na Dunaj, da si izposluje avdijencijo pri cesarju v ta namen, da se pritoži radi postopanja vladnih organov povodom zadnjih deželnozborskih volitev v Galiciji.

Kronanje ruskega carja. Ruski minister za notranje stvari razposlal je okroglično do vseh guvernerjev, v kateri jim javlja, da se s 1. januarjem naznani dan kronanja ruskega carja. Kronanje se bode vršilo vsakako v mesecu maju. Deputacije, katere bodo

hotele čestitati, morale bodo priti v Peterburg in to po kronanju.

Italija v Afriki. Izvzemši par vladnih glasil vsi drugi listi kar besne proti vladi. Očitajo jej, da je padla poročila Baratierijeve, ker ni hotela povedati resnice; in tudi to jej zamerijo grozno, da ne ve ali noče ničesar povedati o številu padlih v drugi bitki generala Arimondija. Minister Mocenni je odgovoril v poslanski zbornici na vprašanje posl. Engela, da mora prijaviti žalostno menenje vlade, da iz čete Tosellijeve se ni rešil nijeden mož. Sv. oče je odredil molitve za dušni blagor padlih vojakov. Italiji seveda ne preostaje sedaj drugega, nego da pošlje novih vojakov v Afriko. Ali to gre jako počasi in za Italijane obstoji nevarnost, da Šoanci popred napadejo italijansko vojsko ter jo potisnejo do Masave, s čemer bi bile zgubljene vse dosedanje pridobitve.

Vrhni poveljnik vojski v Afriki postane baje general Baldassera. To bi bila nezakupnica Baratieriju. Zanimivo pa je, da sta oba ta dva generala kolikor toliko Avstrijca. Prvi je bil do 1866. avstrijski častnik, poslednji je avstrijski podanik po rodu. Torej ta dva nista izišla iz avite culture.

Različne vesti.

Odbor pol. društva „Edinost“ imel bode jutri, v nedeljo, svojo sejo, na kar še enkrat opozarjamo gg. odbornike.

Mestni svet tržaški imel bode v ponedeljek dné 16. t. m. ob 7. uri zvečer svojo XXIV. letošnjo javno sejo. Na dnevnem redu je 17 točk, večinoma gospodarskega značaja. Med temi je točka 9.): Predlog mestne delegacije glede prošnje kmetijske družbe (Società agraria) za podporo v prireditvah mednarodnega sejma z vinom v Trstu in točka 11.): Predlog mestne delegacije za izgedno podporo škedenjski cerkvi za nabavo orgelj.

Za božičnico so darovali: Monsig. Č. 20 gld. Monsig. Križman 4 gld. Č. gospod Normali 5 gld. Č. gospod S. 5 gld.

Podružnica ljubljanske družbe sv. Cirila in Metoda v Podgradu v Istri imelo bode dné 19. decembra 1895. ob 10. uri predpoludne v Podgradski občinski zbornici svoj letni občni zbor z navadnim dnevnim redom.

ODBOR.

Okrajno glavarstvo za Trst in okolice. Prejeli smo nastopni dopis: Gospod urednik! Ko sem Vam čestital na izborni misli, veselili ste se mojega predloga, da naj bi se obsežje glavarstva razširilo tudi na mesto tržaško. Ali sedaj vse molči in midva se tiho veseliva svojih predlogov, kakor da je večerajšnja „Wienerica“ že imenovala Vas okrajnim glavarjem za okolico, mene pa za Trst!

(Iz govora ki ga priobčujemo danes na prvem mestu, se lahko uverite, da se motite in da je že storil najprimerneje korake naš poslanec Nabergoj. Op. ured.)

Toda, ne šalimo se! Pomislimo rajše, dali smo res že storili svojo dolžnost s par dobrimi predlogi?! Jeli zadosti, da smo to stvar priporočili našim državnim poslancem — pa mirna Bosna?! Gotovo ne! In ako ne, kaj čakamo, kaj dremljemo? Dandanes, v dobi brzoglavov in telefonov, živi se hitro in hitro treba skočiti na delo, ako hočemo, da pridemo pravočasno. V prvi vrsti treba, da se loti dela naše politično društvo „Edinost.“ Skliče naj — najbolje bi bilo za božične praznike — izreden občni zbor, na kateri naj povabi vse naše državne in deželne poslance, da se po skupnem posvetovanju ukrenejo najprimernejši koraki.

Vse to vprašanje, da-si je velike važnosti za narodno stvar, naj se ne smatra samo z narodnega, ampak tudi s patrijotičkega stališča. Tu gre za to, da se enkrat za vselej potisne v kot ona nenasiljiva irredenta, ki bi nas hotela potopiti v žlici vode. In da premagamo njo, nam je dobro došel kot zavznik vsakdo, komur je domovina nad vse. Vaš prijatelj.

Dvojezični napisi v Piranu. Predsinočnem odpotovala je iz Pirana na Dunaj posebna deputacija, na čelu ji župan dr. Fragiacom o. Namen tej deputaciji je, da izroči pravosodnemu ministru grofu Gleispachu spomenico, s katero prosi Piran, da se odpravi dvojezični napisi v Piranu. — Kraj vsega pesimizma, ki nam je postal, po tolikih žalostnih skušnjah, skoro da druga narava, vendar niti misliti ne moremo drugače, nego da so se piranska gospōda zastonj potrudili na Dunaj. Ako bi sedanja vlada res hotela ugoditi tej vse bolj nego skromni zahtevi, značilo bi, da je državna avtoriteta kapitulovala pred upornostjo. Ali bi si mogli misliti hujše ironije, nego bi bila ta, da se je kaj takega zgodilo ravno pod tako vlado, ki bolj nego katera nje prednica naglašala ob vsaki priliki — spoštovanje do avtoritete?! Lep preludij bi bil to izvajanje proglašene dobrohotnosti do vseh!

V slovo. Minoli torek zvečer zbrali so se v prostorih „Slov. čitalnice“ zastopniki malone vseh tržaških slovenskih društev, da se poslovijo ob odhodu iz Trsta v Pulj od vzglednega mladenca in rodoljuba ter nad vse trudoljubivega odbornika našega „Del. podpornega društva“, g. Štefana Gjiviča. V celi vrsti navdušenih govorov odsevale so nam vse vrline slavljenca. Izrekajoči še enkrat g. Gjiviču priznanje in zahvalo na rodoljubnem delovanju v naši sredi, voščimo mu obilo sreče in iste vztrajnosti na njega novem mestu, doli med brati istrskimi. Uverjeni smo, da so ga tam vsprejeli odprtimi rokami

Iz Trsta se nam piše dne 14. decembra. Vsako leto, ko nabiramo za našo Božičnico obiščemo prav rade tudi starega za slovenstvo zanimajočega se duhovnika, ki pozna prav dobro vse naše razmere. Gotovi smo, da nas tam čaka lepa vsota denarja in pa kopicah dobrih nauk. Letos se je pa čestiti, osiveli narodnjak ogrel še posebno, ter nam še rekel, da naj nekoje stvari povemo našim ljudem, osobito — inteligenciji.

Evo, kolikor se spominam iz našega pogovora:

„Veseli me, veseli, saj vem po kaj ste prišli... kar se more, da se rado, saj če si ne pomagamo sami, pomagaj nam ne nobeden. Od vseh strani potiskajo Slovence v kot in to ne samo mesto, ampak tudi vlada. Videli bi vsi najrajše, da bi nas ne bilo.“ Takó je dejal, potem pa šel po običajni dar; vrnivši se, je vprašal: „Kakó pa letos kaj, podružnice in družba?“ „Takó, takó, radi potresa trpela je gotovo tudi družba, stroški so pa veliki, vedno večji.“ „Oh, da, Bog se usmili, kaj pa šola, otrok dosti, kaj ne?“ „Dosti, še preveč, da jim ni prostora, dasi so oni dan vpili italijanski listi, da jih ni.“ „Veste pa, da so Slovenci sami dosti krivi na tem, ker so prepohlevni, ovčice so; ako bi se postavili malo bolj po robu, ako bi v tem posnemali Italijane ali Nemce, dosegli bi gotovo več. In ako bi bilo tem starišem, kateri pošiljajo otroke v slovensko šolo, dosti na tem; ako bi to delali iz prave nesebične ljubezni do svojega jezika, zahtevali bi od oblasti slovenske šole bolj odločno, energično; zahtevali bi sami in ne moledovali po drugih... Pa kaj, ko se naredi se Slovenci, kar se hoče, ko so glede tega popustljivi, mehki in se preradi udajo! Glejte, tu le gori popravljajo zidarji — sami okoličani so — nekov zid, ali kaj slišite od njih? Ako jih eden kaj vpraša slovensko, odgovore mu vsi italijansko. In tako vsi. Nekega dne sem šel najemati izvoščeka. Ponujal se mi je eden, se ve da italijansko, a spoznal sem takoj, da ni Lah; vprašam ga: Od kod pa ste? Iz sv. Križa na Vipavskem, mi odgovori. Zakaj pa ne govorite slovenski? No, in ker je začel nekaj zabavljati, izbral sem si družega, ki me je vabil slovensko.“

Glejte, naj pa pride Italijan na Dunaj, gotovo vem, da ne bode nobenega nagovarjal nemško in ravno tako Nemec v italijanskem mestu (če ni Žid). Slovenec se pa

Vinske pojave.

Kolikor raznih je trt,
Toliko vrst je pijačev.
Narodni pregovor.

Ako žalost srce kljuje,
Vince je razveseljuje.
Modre glave so spoznale,
Vino dviga ideale.
Trd brez vina, slab ostuden,
Vince pil, možak je vljuden.
Žlahtna kaplja se prileže,
Jezik zavozlan razveže.
Prej primoda neučena,
Z vinom brz je razsvetljena.
Strast, sovraštvo, maščevanje,
Vino zdrži v besno klanje.
Trezen v dobro še sposoben,
Vinjen vragu je podoben.

Daj mu čast, ti da pijače,
Ponižuj ga — bo drugače.
Hvali ga, ne dá ti vina,
Nanj shuduj se, je dobrina.
Skrb po čelu brazde orje;
Vino zgladi jih najbolje.
Velik siromak brez kupe,
Ž njo si gradi zlate upe.
Janko vsem ponudi glaček,
Tega trd ne stori Blažek.
Vince v godbo se zaljubi;
Rado pleše, devo snubi.
V mizo toče s slaško prazno,
Rano v les opazi razno.
Teče treznemu beseda,
V krčmi pa molči v sosedu.
Kakor mutec je brez vina;
Z njim kriči, ga davi slina.

V glavo ščurki se mu vgnezde,
Vinapoln, prešteva zvezde.
Pesnik rad kaj pesni v vinu,
Zbira misli k uzornem činu.
Prej ni pel in ne zavriskal,
V vinu pesmi vse poiskal.
Kdor se doberce *) napoji,
Kakor na zmeteh je v hoji.
Trezen k snagi še ne strinja,
Vinapoln je grda svinja.
V krčmo bled in slab se vleče,
Lep, rudeč domov priteče.
Drugi prej rudeč ognjeno,
Bled sloni zdaj s hrptom v steno.
Srčno željo zevnit hoče,
Z vina glas na jezik noče.
(Konec prih. soboto)

*) Doberce, še precej, prijatno, povoljno. Pis.

takoj in tudi brez potrebe poslužuje tujega jezika. Če je on, ki nagovarja, Slovenec, zakaj ne nagovarja slovensko, kakor Italijan italijansko, Nemec nemško, ne mené se za to, da-li je nagovorjeni Turek, Francoz, ali kar si bodi? Slovenci spoštujejo svoj jezik še jako malo*. (Tudi v Ljubljani in sploh na Kranjskem nagovarja vsakdo, naj bo izvošček, prodajalec ali gostilničar, vse le nemško, niti doma ne rabi Slovenec svojega jezika, ni doma nima poguma — kako sramotno! Zato pa gre tujec lahko stokrat tija na letovišče in ni mu treba skrbeti, da mu ostane v spominu kakova slovenska beseda. Slovenec hoče hlapčevati še doma — zato pa vživa tako spoštovanje. Opom. pis.)

„In gledé cerkve, glejte tu Vam moram povedati, kar naravnost in odkritosrčno (beseda ni hotela čestitemu možu takoj iz jezika) povedati vam moram, da je pri nas poleg narodnosti v nevarnosti tudi vera. Ko se je tikalo one slovenske propovedi in slovenske pobožnosti pri sv. Juštu, želel je škof in vsi mi, da bi se bilo zgodilo drugače nego se je, ali so pa Slovenci kaj storili za to? Potem so malo poropotali in to jim povejte, da, ko so oni zapustili cerkev in slovensko pobožnost, jeli so se Lahi spodtikati nad prazno cerkvijo . . . nekdanj je pač bila natlačena do zadnjega kotička. Ker pa sedaj ni bila Slovincem vera mar, trpela je tudi narodnost, kajti to je zvezano, to se ne da ločiti . . .“

„Ali mislite, da je Italijanom kaj za vero?“, dejali sva me dve, „ko kriče za jezik v cerkvi? Oni branijo v cerkvi le narodnost svojo“. Zakaj se niso tudi Slovenci kaj pobrigali tedaj? Ko pride Italijan na Dunaj, ima svojo cerkev se svojimi duhovniki — uprav Italijani; ima nekaterekrat propoved v svojem jeziku in kadar hoče, dobi sv. zakramente v svojem narečju. Zakaj ne dajemo mi nikake važnosti svojemu jeziku? Drugi narodje so srečni, ko pridejo na tuje in zaslišijo svoj jezik, a nam se to odreka tudi tu, kjer smo doma. Kdo se spodtika nad nemško propovedjo pri sv. Antonu in ve veste, koliko Nemcev pride poslušat. Italijani vedo, da bi to bilo zaman . . . nam pa le jemljejo kos za kosom naše lastnine, ker smo potrpežljivi. . .“ „Res je, prekrotki smo, mnogo prekrotki!“ „Za to pa pravim, da z nami ne bo nič, dokler ne bodemo bolj odločni in pa složni, složni!“

V tem je nama odprl duri, a me, zahvaljuje se mu še enkrat prav srčno, želeli sva mu, da bi ga našle vsako leto tako čilega in zdravega, a to še mnogo, mnogo let, na kar je odgovoril ljubeznjivi starček: „Da, da, Bog daj, kajti, ko mi stari izumremo, od mlajših ne bode nič, ti so že in še bodo ali mlačni ali — Lah!“

„Slovaneko pevsko društvo“ v Trstu ima jutri dne 15. decembra ob 2 ure in pol popoldne svoj občni zbor v prostorijah „Slovanke Čitalnice“.

Nova tarifa pri tramvaju. Z današnjim dnem odprli so pri tržaškem tramvaju novo podaljšano progo v novo pristanišče (punto franco) po teh-le progah: 1. Barriera-Corso-Piazza Negozianti-Riva-Punto franco. 2. Barriera-Corso-Via S. Antonio-Posta-Stazione (južni kolodvor) ter 3. Chiozza-Stazione-Piazza Negozianti. Zajejdo stopi v veljavo nova tarifa in sicer: Notranje mesto (proga Kandler-Campo Marzio) do skladišča št. 26 v novem pristanišču; Giardino pubblico-Boschetto; Pescheria vecchia-St. Andrea; Bagni — po 5 nč.; notranje mesto-Boschetto; notranje mesto-St. Andrea in Boschetto-St. Andrea — po 10 nč.; Barriera-Piazza Negozianti in Barriera-Piazza Caserma — po 4 nč.; Piazza Stazione-Punto franco (do skladišča št. 26) — 3 nč.; notranje mesto-Barkovlje — 10 nč. in notranje mesto-Rojan — 5 nč.

Samomor? Pri vdovi Ani Suša v hiši št. 29, zagata S. Fortunato, stanoval je poslednji čas 29letni težak Albin Rupnik. Pred tremi dnevi je Rupnik izginol in ker je ostalo vse poizvedovanje po njem brezuspešno, prijavila je gospodinja stvar polic. komisarijatu v ulici Scussa. Policijski organi našli so v bivšem Rupnikovem stanovanju pismo, v katerem isti izjavlja svoj namen, da se hoče usmrtiti zavoljo slabih finančnih odnošajev. Zajedno izjavlja, da naj smatra gospodinja njegovo prtljago kot svojo last, ako se Rupnik ne povrne v treh dneh. Policija poizveduje, da-li se je Rupnik res usmrtil.

Odnesel je pete. Komisijonar Leonid Gulopulo, rodom Grk, imel je v Trstu do nedavno svojo pisarno v ulici Carintia hšt. 9, I. nadstr. Vrli Grk je hkrati izginol iz Trsta, a za njim

vzdihujejo razni tukajšnji trgovci, katere je osleparil in odškodoval za več kot 10.000 gld.

Strašna nesreča. Na Reki se je porušil včeraj del nove, štirinastropne, še ne dozdane hiše. Podrtine so zasule več delavcev. Do sinoči so izlekli jednega mrtvega in več ranjenih.

Imovita kuharica. Kakor čujemo danes, umrla je kuharica Slokar včeraj popoldne v mestni bolnišnici.

Ponarejalci denarja. Nedavno sporečili smo, da so policijski organi tržaški prijeli in zaprli 60 letnega vratarja-čevljarja Frana Semrajca iz Ljubljane, kateri je ponarejal novi drobci. Prijeli so pozneje še kot so krivce Semrajčeve, mizarja Vasilava Liezerta, težaka Josipa Zuro in še nekega mladeniča. Preiskavo o tej stvari vodi preiskovalni sodnik pristav Pederzoli. Le-ta je dal včeraj zapreti 62letnega čevljarja in vratarja hiše št. 21 v ulici Lazzaretto vecchio, Ferdinanda Goloba iz Ljubljane, kajti tudi Golob je na sumu, da je bil v zvezi z omenjenimi ponarejalci denarja.

Mesečna statistika tržaška. Tekom meseca oktobra t. l. rodilo se je v tržaški občini 386 otrok (192 moških in 194 ženskih); med temi bilo jih je 61 nezakonskih. — Poročilo se je 88 parov (med temi 4 civilno). — Umrla je oktobra meseca v tržaški občini 377 oseb (192 moških 185 ženskih). Največ oseb umrlo je omenjenega meseca dne 21. (27), najmanj pa dne 24. (4). — Najtoplejši dan bil je 1. (24.5 stop. C.), nahladnejši pa 17. (5.5 stop. C.). — Klavne živine vporabila je tržaška občina tekem oktobra meseca: 2148 volov, 183 krav 1954 telet, 3 bice, 2376 kostrunov, 42 jagnjet, 994 prascev in 121 konj. Skupno torej: 7821 glav.

Sodnijsko. Predvčerajšnjem bila je pred tukajšnjim sodiščem razprava proti 31letnemu trgovcu Petru Briščiču iz Opatije, obtoženemu teškega telesnega poškodovanja. Dne 26 maja t. l. pod večer šel je Briščič v družbi nekaterih prijateljev po Opatiji, prepevaje hrvatske pesmi. Tej družbi prišel je nasproti zidar Kristijan Tomadin, rodom Furlan. Med omenjeno družbo in Tomadinom prišel je prepir zaradi narodnosti, padale so psovke in konečno je Briščič porinil furlana od sebe. Le ta se je spodtaknil in padel — brčkone je bil pijan — na prag bližnje hiše. Pobil se je na rebrih. Razprava bila je o tej stvari že dne 11. oktobra t. l., toda takrat jo je sodišče odložilo, ker je obtoženec branitelj, dr. Gregorin, zahteval, da se zasliši 8 novih prič, ki bi dokazale, da je bil Tomadin res pijan, da ga je Briščič porinil le na lahko od sebe in da naj se dva zdravnika izjavita vnovič, je-li je bila Tomadinova rana teške narave. Izjave svedokov bile so take, da je sodišče rešilo obtoženca obtožbe gledé teškega telesnega poškodovanja, ter ga obsojilo zaradi prestopka proti varnosti življenja na 14 dni zapore in na 300 gld. odškodnine Tomadinu. — 25letno kuharico Marijo Šjuc iz Ljubljane obsodilo je tukajšnje deželno sodišče predvčerajšnjim zaradi tatvine na 6 mesecev ječe. Šjuc je bila početkom tega leta v službi pri župniku č. g. Haufla v Celovcu. Tam je ukradla hišini Mariji Šubel iz kovčka razne obleke, vredne 60 gld. ter pobegla na Volosko. Le-tam je stopila v službo v hotelu „Internazional“, toda ušla je že po nekoliko dnevih, žnjo pa je izginil kovček obleke, vredne 44 gld. Tatico so prijeli na Reki in jo poslali v Trst.

Policijsko. Zasebnici Mariji Dolžan, stanujoči v ulici Conicoli hšt. 38, ukradel je nekdo iz zaprtega kovčga 40 gld. v bankovcih. Brčkone je ukradla ta denar Dolžanina dekla, katera je že pred nekolikimi dnevi izginola iz hiše. — Drzen tat ukradel je včeraj na trgu della Zonta zaboj sardel, vreden 25 gld. Ta zaboj stal je na trgu della Zonta na vozu, kojega je voznik ostavil tam par trenutkov, ne da bi bil pazil nanj.

Najnovejše vesti.

Gorica 14. Cesar je imenoval grofa Frana Coroninija deželnim glavarjem za Goriško in dr. A. Gregorčiča njegova namestnikom.

Dunaj 14. (Poslanska zbornica.) Finančni minister je predložil proračunski provizorij do konca marca 1896. Pri poglavju „Najviši dvor“, je grajal posl. Lueger, da mnogo deputacij ni bilo pripuščenih pred prestol. Grof Badeni je odgovoril, da to je odvisno le od Najvišje volje. Ako pa bi se vprašalo vlado, izjavila bi se vsikdar za dopuščenje, zlasti v takih slučajih, ko gre za pritožbe proti vladi. Nato sta se vsprejela poglavja o dvoru in kabinetni pisarni.

Dunaj 14. „Wiener Zeitung“ javlja: Cesar je imenoval Jurja kneza Lobkovic deželnim marsalom za Češko, poslanca Liperta pa njega namestnikom; grofa Brandisa deželnim glavarjem za Tirolsko, dra. Heppergerja njega namestnikom.

Carigrad 13. Zadnje dni ni poročil o grozodejstvih, le v Vanu so se dogodila nasilstva. Od vseh strani prihajajo poročila o veliki bedi.

Trgovinske brzojavke.
Budimpešta. Pšenica za je en 7.16 7.18
Pšenica za spomlad 1896 6.88 — do 6.90. Oves za jesen — — — — — 6.18 — 6.20. Koruza za oktober — — — — — maj-juni 1896 4.46 — 4.48
Pšenica nova od 75 kil. f. 6.75 — 6.85 od 75 kil. f. 6.80 — 6.90 od 80 kil. f. 6.85 — 7.00 od 81 kil. f. 6.95 — 7.05 od 82 kil. f. 7.05 — 7.10. — Jednem 5.60 — 8.75; prosa 5.40 — 5.75 rž nova 6.30 — 6.20
Ponudbe srednja, vprašanje manje. Prodaja 2000 met. st. Vreme: dež.

Praga. Neratunirani sladkor f. 13.60 za januar 13.67, za maj 14.30
Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in carino vrod odpošiljatelj precej f. 31.50. Con cassé 32.25 32.50 Četvrtini 33.25 33.50. V glavah (sodihi) 33. — — 33.50 jako stalno
Barre. Kava Santos good average december 90. — za april 84. —

Hamburg. Santos good average za december 73.75 za marec 70. — maj 68. — cene mirne.

Novi Jork 13. Pšenica je minoli teden v Novem Jorku nekoliko nazadovala; padla je od 70¹/₂ na 69¹/₂ cts. bushel. Koruza se je podražila od 34¹/₂ na 34¹/₂ cts. bushel.

Dunajska borza 14. decembra 1895

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	100.20	100.20
„ „ v srebru	100.20	100.25
Avstrijska renta v zlatu	121.60	121.70
„ „ v krunah	98.70	98.65
Kreditne akcije	369.75	370.25
London 10 lat.	121.45	121.65
Napoleoni	9.64	9.65 ¹ / ₂
20 mark	11.89	11.90
100 italj. lir	44.87	44.80

Mednarodni panorama
trg della Borsa br. 14.

Samo jutri v nedeljo še razstava
krasnih predelov
RUSIJE
Vstopnina 20 nvč.

Trgovina z lesom

Cene Kranjskega in Stajerskega lesu v poslednjih 14 dneh, postavljenega na kolodvor Trstu (To so cene, po katerih plačujejo tržaški trgovci z lesom).

Jelove deske 26 mm 8 1/4" f. 52—58 za 1200"	
„ skurete 19x20 7 1/4" f. 38—43 „	
„ 13x14 7 1/4" f. 28—31 „	
„ 14x15 7 1/4" f. 32—34 „	
„ remeljni (moralni) 70x70mm f. 26 ¹ / ₂ —27 „	
„ 35x70 f. 13 ¹ / ₂ —14 „	
„ 80x80 f. 32—34 „	
„ 40x80 f. 16—17 1/2 „	
„ 90x90 f. 40—42 „	
„ 45x90 f. 20—22 „	
„ 10x10 f. 62—64 „	
„ 11x11 f. 72—74 „	
Bukove dle (testoni) 200mm 8 1/2" f. 20—23 „	
„ milnici (tavolette) hrv. 8 1/2" f. 9 ¹ / ₂ —10 ¹ / ₂ „	
„ bistr. 8 1/2" f. 7 ¹ / ₂ —8 ¹ / ₂ „	
Po tramčih (fileri) 3/3, 3/4, 4/4, od 25 do 28 „	
Trami 4/5, od 7,9 „ f. 32—34 kr. kub.	
8/10 „ 9/11 „ f. 6—12 m. 34—36 „	
Bordenali 10/12 in naprej for. 13—15 kub. meter „	

Trgovina z jelovim lesom mrtva. Tudi bukovim dilaem in milincem je cena jako padla, ker je premalo vprašanja. Sploh je vsa kupčija slaba, ker je mnogo blaga v zalogah a malo povpraševanja.

Tržne cene
(Cene se razumejo na debelo in s carino vred.)
Domači pridelki.

	Cena od for.	do for.
Fiol: Koks	100 K.	13.— 13.50
Mandoloni	—	— —
svetlorudeči	—	11.— 11.50
temnorudeči	—	11.25 11.50
kanarček	—	— —
bohinski	—	12.75 13.—
beli veliki	—	10.25 10.50
„ mali	—	10.— 10.25
zeleni, dolgi	—	11.— 11.25
„ okrogli	—	— —
mešani hrvatski	—	8.50 —
„ stajerski	—	— —
Maslo fino stajersko	—	76.— 78.—
Jetmen št. 10	—	9.75 —
„ 9	—	10.75 —
„ 8	—	12.25 11.—
Zelje kranjsko	—	7.25 7.50
Baya	—	— —
Krompir, stajerski	—	3.35 3.50
Proso kranjsko	—	9.50 9.75
Leta, kranjska	—	— —
Spah ogerski	—	63.— 64.—
Mast ogerska	—	65.— 67.—
Kava Moecca	—	183.— 188.—
Ceylon Plant. fina	—	178.— 180.—
„ Perl	—	186.— 188.—
Java Malang	—	182.— 184.—
Portorico	—	184.— 186.—
Guatemala	—	158.— 160.—
San Domingo	—	162.— 164.—
Malabar Plant.	—	— —
„ native	—	— —
Laguayra Plant	—	— —
„ native	—	— —
Santos najfiniji	—	142.— 143.—
„ srednje fini	—	138.— 139.—
„ srednji	—	132.— 133.—
„ ordinar	—	122.— 124.—
Rio oprani	—	— —
„ najfiniji	—	143.— 144.—
„ srednji	—	135.— 137.—
Sladkor Centrifugal I. vrste	—	31.— —
„ Concassé	—	32.— —
„ v glavah	—	33.— 33.50
„ razkosani	—	33.— 33.50
Riz italijanski fini	—	20.— —
„ srednji	—	19.— —
Japan fini AAA	—	15.75 —
„ srednji	—	15.— —

Rangoon extra	100 K.	13.— —
I.	—	11.— —
II.	—	9.— —
Petroloj ruski v sodih	—	20.50 —
„ v zabojih od 29 kil.	—	6.30 —
Olje italijansko najfinije	—	59.— 61.—
„ srednjefino	—	54.— 56.—
bombažno, amerik.	—	32.— 33.—
dalmatinsko	—	36.— 37.—
Limoni Modinski	zaboj	3.— 4.—
Pomaranče	—	3.— 5.—
Mandeljati Dalmatinski	100 K.	— —
„ Bari	—	73.— 75.—
Finjoli	—	100.— 102.—
Rohči Dalmatinski novi	100 K.	— —
„ Pulješki	—	10.— 10.25
„ Grške v venicah novi	—	11.50 11.75
Sultanine nove	—	13.— 13.50
Vamperli	—	32.— 36.—
„	—	23.— 24.—
„	—	28.— 29.—
Polenovke srednje velikosti	—	43.— 44.—
„ velike	—	42.— 43.—
„ male	—	45.— 46.—
Slaniki v velikih sodih	—	12.50 —
„ v „	—	5.— —

Trgovina.

Moka in otrobi. Moka. Ta teden mincl je jako mlačno. Mlin Walz je prodal nekoliko vagonov svoje št. 5 po 10 gld. — Posamične kupčije, toda le na drobno, bilo je z različnimi markami in številkami po raznih cenah iz druge roke po olajšujočih pogojih. Med temi omenjamo Economove št. 6, ki se je prodajala povprečno po f. 10.70 — Cene ogerskih mlinov so: št. 0 f. 12.70 do 13.30; št. 1 f. 12.20 do 12.70; št. 2 f. 11.40 do 12.25; št. 3 f. 10.70 do 11.60; št. 4 f. 10.30 do 10.80; št. 5 f. 9.70 do 10.40; št. 6 f. 9.20 do 9.90; št. 7 f. 8.10 do 8.90 in št. 8 f. 6.50 do 7.40, kakoršna je že vrst.

Otrobi. Economo zahteva za svoj izdelek stalno f. 4.25. Mlin Müller & Bäcker ponuja svoj izdelek po f. 4.25 za cele vagone, stavljene na železnico v Trstu. Na drobno zahteva za to marko f. 4.35. Otrobi „scaglia“ iz Oseka so po f. 5; ruski po f. 4.80; marka AT po f. 5; podrobne levantinske marke po f. 3.90 do 4.50, kakoršna je že vrst. — Kupčije je malo, ker ni konsuma.

Drobni otrobi. Economo zahteva za svoje f. 4.20; levantinski so po f. 3.90 do 4.50, kakoršna je dotična vrst, a kupčije je malo.

Goved. Od 5. do 11. t. m. prodali so v Trstu 477 volov in 37 krav klavne živine in sicer 77 volov iz Kranjske, 193 iz Hrvatske, 106 iz Bosne, 100 iz Dalmacije, — iz Ogorske, — iz Srbije, in 1 domačega. Plačevali so se: voli iz Kranjske po f. 45.— do 46.— voli iz Hrvatske po f. 41.— do 42.—; iz Bosne po f. 42.— do 43.—; iz Dalmacije po f. 41.— do 42.—, iz Ogorske po f. — do —, iz Srbije po f. — do —, in domači po f. 45.— do 46.—; domače krave po f. 42.— do 43.— krave iz Italije po f. — do — in krave iz Kranjske po f. — do — kvintal mrtve vage.

Seno in slama. Seno I. vrste prodajalo se je v tem tednu po f. 3.80, II vr. po f. 2.85 slama I. vr. po f. 3.10 in II vr. po f. 2.60 kvintal.

Surovo maslo, jajca in kokoši. Kranjsko surovo maslo prodajalo se je v tem tednu v partijah od 20 do 30 kg. po 92 do 94 nvč., v partijah od 30 do 50 kg. po 90 do 92 nč., furlansko surovo maslo v part. od 20 do 30 kg. po f. 1.— do f. — in v partijah od 30 do 50 kg. po f. — do f. — kilogram. Tolminko surovo maslo I. vrsti po f. 1.05 do f. 1.08 kilogram.

Jajca na debelo po f. 3.70 do 4.10 sto komadov.

Kokoši po f. 1.— do f. 1.35 komad; piščeta po f. 1.25 do f. 1.60 par.

Krompir, navadni, na debelo po f. 3.— do 3.60 kvintal. „R. M.“

Odvetnik

D. Viktor Supan
v Ljubljani

ima od danes naprej svojo pisarno
Gospodske nlice št. 17 A (palaca Anersperg)
nasproti e. kr. okrajnem sodišču.

Josip Vodopivec posredovalec-Slovenec
v Trstu via Sotte Fontane št. 15. Prekrbljuje denar na pokodo proti vkajitbi na zemljišča, ter posreduje pri prodajah in kupovanjih posestev, zemljišč, hiš, prodajalnic, gostilnic itd. itd. Provizija po dogovoru. Pogovori v stanovanju, in od 9—10 ure v kavarni „Commercio.“ Pisma pošiljajo naj se v stanovanju.

Aite & Zadnik-Trst
Via Nuova na voglu via S. Lazzaro

prilporečata slav. občinstvu svojo prodajalnico z manufakturim blagom. V zalogi nahaja se povsem najnovejše blago. Veliki izbor platna, bombaževine, perila, robcev volnenih in svilnatih. Velika zaloga vseh potrebnih za življenje in krojačev. V zalogi nahajajo se nadalje vsakovrstni trakovi in tudi trakovi slovenskih barv. Priporočata se čč. gg. učiteljcem v mestu in na deželi za vao potrebščine šolskih ročnih del. Uzorci se pošiljajo na zahtevo franco.

